

PŘEHODNOCENÍ ZÁSAD OPERAČNÍHO A BOJOVÉHO POUŽITÍ RVD ČSA

Mnohé z toho, co ovlivňuje platnost zásad operačního a bojového použití raketového vojska a dělostřelectva v ČSA, se změnilo. Většinou velmi výrazně. Z tohoto zřetele je nutné považovat za nejvýznamnější změnu vojenské doktríny ČSFR a limitující počty dělostřeleckých zbraní stanovených jednáním ve Vídni. Jimi vznikají další změny, i když mnohé z nich jsou podmíněny nebo zapříčiněny dalšími faktory. Skutečností ale zůstává, že pro operační, v mnohém i pro bojové použití raketového vojska a dělostřelectva jsou vytvořeny zcela jiné, nové podmínky.

Vypracování nových zásad, které budou zaktovány v bojových řádech a příslušných předpisech, není jednorázový akt, ale je procesem. Doba jeho trvání je podmíněna, mimo jiné volbou vhodných přístupů. K některým z nich chci vyslovit svůj názor, který se opírá i o závěry z dosavadních diskusí k tomuto problému.

Stěžejní otázkou, kterou je nutné si přednostně ujasnit, je rozdělení (kategorizace) raketového vojska a dělostřelectva. Už v samém názvu **raketové vojsko a dělostřelectvo** – v předepsané zkratce **RVD** – je důraz položen na prioritu raketového vojska. To mělo své odůvodnění ve vojenské doktríně, kde raketové vojsko bylo považováno za hlavní prostředek jaderného ničení protivníka. Z hlediska současné vojenské doktríny ČSFR toto opodstatnění nemá smysl. Přesto se domnívám, že by měl uvedený název pro **druh vojska** i nadále zůstat, neboť je vžitý, včetně zkratky, a přeměna by přinesla podstatně více nevýhod než výhod.

Obsahové definování pojmu raketové vojsko a dělostřelectvo je ale potřebné pozměnit. Jsem toho názoru, že současným podmínkám lépe vyhovuje následující vymezení:

- **Raketové vojsko** je určeno k umlčování a ničení důležitých cílů v celé taktické a bližší operační hloubce sestavy protivníka. Je složeno z raketových útvarů (svazků) a raketových technických útvarů a jednotek.

- **Dělostřelectvo** je v pozemním vojsku základním prostředkem palebného ničení protivníka. Skládá se z útvarů a jednotek vyzbrojených samohybnými a taženými děly, raketomety a minomety.

– **Protitankové dělostřelectvo** je určeno k zesílení protitankové obrany vševojskových svazků, útvarů a jednotek. Skládá se z útvarů a jednotek vyzbrojených dělostřeleckými protitankovými prostředky.

Do sestavy raketového vojska a dělostřelectva patří i jednotky zabezpečující palbu (jednotky velení a řízení palby, dělostřeleckého průzkumu, meteorologické a topograficko geodetické přípravy), speciální jednotky (ženijní, chemické, spojovací, technického zabezpečení) a týlové jednotky, které jsou organizačně začleněny v útvech a svazcích RVD.

Uvedený přístup je poněkud odlišný od doposud platného pojetí, ale odráží podstatně lépe změnou organizací, kvantitativní i kvalitativní stav Československé armády. Za zvýraznění stojí skutečnost, že protitankové prostředky, organizačně učeněné do jednotek a útvarů RVD jsou jednoznačně vydělovány z pojmu dělostřelectvo.

Podle organizačního začlenění by jako osvědčené a vhodné mělo zůstat dělení dělostřelectva a protitankového dělostřelectva na: **sborové (armádní), divizní, plukovní a praporeční.**

Výrazná změna by měla být v kategorizaci RVD z hlediska **způsobů plnění bojových úkolů**. Dosavadní dělení vycházející z organizačního začlenění již nevyhovuje. Jako účelné se jeví dělit RVD na dělostřelectvo:

- přímé podpory,
- pro protibaterijní boj,
- a raketové vojsko pro vedení palby i úderů do hloubky,
- protitankové.

Dělostřelectvo přímé podpory by zahrnovalo minometné jednotky mechanizovaných (ev. motorizovaných) praporů, samohybné i tažené dělostřelecké oddíly mechanizovaných a tankových pluků. Jeho základním určením je zabezpečit pružnou, rychlou a nepřetržitou dělostřeleckou podporu vševojskových praporů a pluků. Hlavními úkoly dělostřelectva přímé podpory mohou být: dělostřelecká podpora bojové činnosti v předem stanovených postaveních (v postaveních bojového zajištění), zabraňovat protivníkovi v rozvíjení vojsk pro útok, odrážet jeho zteče, umlčovat a ničit jej při vniknutí do obrany a zabraňovat rozšíření vlnu, palbou kryt mezery mezi bránicemi se jednotkami (útvary), jejich boky a dělostřeleckou palbou podporovat protizteče.

Dělostřelectvo pro protibaterijní boj bylo vyčleňováno z divizního, případně i sborového dělostřelectva. Je předurčeno k cílevědomému ničení nejdůležitějších palebných prostředků protivníka, jeho míst velení, středisek řízení palby a bojové činnosti. Z toho vyplývá hlavní úkol dělostřelectva pro protibaterijní boj, kterým je umlčování, ničení dělostřelectva protivníka (včetně narušování činnosti jeho průzkumu) a dezorganizování jeho velení.

Dělostřelectvo a raketové vojsko pro vedení palby a úderů do hloubky může zahrnovat dělostřelecké a raketové svazky i útvary (jednotky) divizního

dělostřelectva, raketového vojska a dělostřelectva armádního sboru i centrálního velení, které nejsou vyčleněny do dělostřelectva pro protibaterijní boj. Je určeno k všeobecné podpoře obranného boje v rámci divize (sboru) palebným působením na protivníka v taktické a bližší operační hloubce jeho sestavy. Jeho hlavními úkoly mohou být: narušovat vyvádění, přesuny a zasažení vojsk protivníka, umlčovat (ničit) jeho prostředky REB a protiletadlové jednotky, narušovat systém jeho velení, přesuny a soustřeďování záloh a činnost týlu, palbou podporovat boj se vzdušnými výsadky protivníka a podporovat protiúder druhých sledů.

Protitankové dělostřelectvo ve smyslu plnění bojových úkolů je účelné rozlišovat na protitankové prostředky používané decentralizovaně v bojové sestavě bránících se praporů (protitankové baterie mechanizovaných a motorizovaných praporů) a na protitankové jednotky (útvary) zasazované do boje centralizovaně jako protitankové zálohy na daném stupni velení (protitankové oddíly mechanizovaných pluků, divizí a sborů či armád, protitankové baterie motorizovaných pluků). Předurčení PTZ je jednoznačné – k ničení tanků a jiných obrněných cílů protivníka při průlomu vlastní obrany.

Za vhodné považují i přehodnotit dosavadní názory na **uskupování RVD**. Domnívám se, že současné možnosti (početní stav palebných prostředků RVD, jejich kvalita, hledisko munice, organizační začlenění a především to, co vyplývá pro způsoby vedení bojové činnosti RVD z vojenské doktríny ČSFR) umožňují výraznější soběstačnost plnění bojových úkolů prostředky RVD jednotlivých stupňů velení. Jinými slovy, **útvary a jednotky RVD nadřízeného stupně velení se podřízeným stupněm přidělují jen zcela výjimečně. Dělostřelecké nebo raketometné skupiny není účelné vytvářet.** K plnění důležitých palebných úkolů **může být podle nařízení nadřízeného velitele dočasně přibráno dělostřelectvo od vševojskových svazků a útvarů druhého sledu, toto dělostřelectvo plní palebné úkoly podle nařízení velitelů, do jejichž sestavy je přibráno.**

Těchto několik názorů na přístupy k některým problémům, které podle mého soudu, patří mezi východí pro vypracování nových zásad operačního a bojového použití raketového vojska a dělostřelectva Československé armády ve smyslu principů nové vojenské doktríny ČSFR, **není vhodné chápat jako jediný možný způsob řešení.** Je ale nutné, co nejdříve vytříbit odpovědi na uvedené otázky, mají-li být tyto zásady vypracovány tak, aby se příprava velitelů a štábů neopozdila za realizací nové organizační struktury Československé armády a v jejím rámci i raketového vojska a dělostřelectva.

